

บทที่ 12

งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนและงบกระแสเงินสด

การวิเคราะห์งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน จะเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าในช่วงเวลาหนึ่ง ธุรกิจได้มีการนำเงินไปลงทุนเพิ่มในสินทรัพย์ต่างๆ แต่ละรายการเป็นจำนวนเท่าใดหรือลดการลงทุนในสินทรัพย์ใดบ้าง เพราะในการดำเนินธุรกิจใดๆ ก็ตาม จะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของผู้บริหารในเรื่องการลงทุน (investment) การดำเนินงาน (operation) และการจัดหาเงินทุน (financing) ซึ่งทั้ง 3 เรื่องนี้เป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องเผชิญอยู่เป็นประจำ โดยผู้บริหารจะใช้เงินทุนที่มีอยู่อย่างไรจึงจะทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับประโยชน์มากที่สุด หรือในกรณีที่ธุรกิจขาดเงินทุนเพื่อนำมาใช้จ่าย ควรจะจัดหาเงินทุนจากแหล่งใด

ผู้บริหารและนักวิเคราะห์ให้ความสำคัญต่อการเคลื่อนไหวของเงินทุน เนื่องจากทำให้ผู้บริหารประเมินผลได้ผลเสียที่จะมีต่อธุรกิจได้ ดังนั้นการวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของเงินทุนจึงมีการจัดทำเป็นช่วงเวลาเพื่อให้ข้อมูลในการตัดสินใจใช้เงินทุน หรือจัดหาเงินทุนให้เพียงพอ เหมาะสมเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและวางแผนทางการเงินต่อไปนอกจากนี้ในบทนี้จะกล่าวถึงงบกระแสเงินสด ซึ่งข้อมูลกระแสเงินสดเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของธุรกิจ เนื่องจากจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน ความสามารถในการชำระหนี้ได้

ลักษณะของงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน

งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน (funds flow analysis) เป็นบที่สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของเงินทุนที่เกิดขึ้นระหว่างช่วงเวลาหนึ่ง ช่วงเวลาดังกล่าวอาจเป็นช่วงเวลาสั้นๆ เช่น 1 เดือน 3 เดือน หรือระยะเวลาอาจยาวนานกว่านี้ เป็น 1 ปี หรือหลาย ๆ ปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้วิเคราะห์งบนี้จะทำให้ทราบสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางการเงินของกิจการ กล่าวคือ แสดงให้เห็นแหล่งที่มาของเงินทุน ซึ่งประกอบด้วยจากการดำเนินงาน จากการกู้ยืม จากการขายสินทรัพย์ถาวรและจากการลงทุนของเจ้าของ สำหรับการใช้จ่ายเงินทุนแสดงให้เห็นว่ามีค่าใช้จ่ายในการซื้อสินทรัพย์ จ่ายเป็นเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นและจ่ายชำระหนี้ ข้อมูลที่แสดงให้ทราบในงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน ถ้ามีมากการอ่านงบก็จะง่าย และใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงมากขึ้น แต่ถ้าข้อมูลน้อยประโยชน์ที่ได้รับก็จะถูกจำกัด และบางครั้งอาจก่อให้เกิดการเข้าใจผิดได้ เช่น จากการเปรียบเทียบบัญชีที่ดินปลายงวด มีมูลค่ามากกว่าต้นงวด 2,000,000 บาท ถ้าผู้วิเคราะห์ทราบข้อมูลเพียงเท่านี้ ผู้วิเคราะห์อาจตีความว่า ระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว ธุรกิจซื้อที่ดินเพิ่ม 2,000,000 บาท แต่ถ้าทราบข้อมูลเพิ่มเติมว่าในระหว่างปีธุรกิจได้ขายที่ดินตามราคาทุน 3,000,000 บาท ได้กำไร 500,000 บาท แสดงว่า รายการเกี่ยวกับที่ดินซื้อระหว่าง

งวดไม่ใช่ 2,000,000 บาท แต่เป็นจำนวนถึง 5,000,000 บาท และที่ดินลดลงจากการขาย 3,000,000 บาท เป็นต้น สำหรับการจัดทำงบแสดงความเคลื่อนไหวของเงินทุนจะจัดทำตามค่านิยามของเงินทุน โดยความหมายของคำว่าเงินทุนมีความหมายดังต่อไปนี้

ความหมายของเงินทุน

เงินทุน (funds) มีความหมายหลายประการ ขึ้นอยู่กับผู้วิเคราะห์จะสนใจเป็นการเฉพาะเจาะจงหรืออย่างกว้างๆ เพชรีย์ ชุมทรัพย์ (2548, หน้า 127-128) ได้ให้ความหมายของคำว่าเงินทุนในงบแสดงความเคลื่อนไหวของเงินทุนไว้ 3 ความหมาย คือ 1. เงินทุนในความหมายของเงินสด(cash) 2. เงินทุนในความหมายของเงินทุนหมุนเวียน (working capital) และ 3. เงินทุนในความหมายของเงินทุนรวม (total assets)

1. เงินทุนในความหมายของเงินสด

ความหมายนี้เป็นความหมายที่แคบที่สุดถึงแม้จะเป็นความหมายที่แคบ การศึกษาความเคลื่อนไหวของเงินสดเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากจะทำให้ทราบว่ารูทกิจใช้เงินสดไปทำอะไร และได้เงินสดมาจากแหล่งใด มีธุรกิจจำนวนไม่น้อยที่มีปัญหาเกี่ยวกับเงินสด ทั้ง ๆ ที่ธุรกิจนั้นดำเนินงานแล้วมีกำไร ในทางตรงข้ามธุรกิจบางแห่งประสบผลขาดทุน แต่ยังคงสามารถดำเนินงานต่อไปได้ เป็นต้น และตามปกติแล้วธุรกิจจะมีแหล่งที่มาของเงินสด และแหล่งที่ใช้ไปของเงินสด ตามความหมายดังนี้

1.1 แหล่งที่มาของเงินสด ประกอบด้วย

1.1.1 สินทรัพย์ลดลง ยกเว้นเงินสด

1.1.2 หนี้สินเพิ่มขึ้น

1.1.3 ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น

1.2 แหล่งที่ใช้ไปของเงินสด ประกอบด้วย

1.2.1 สินทรัพย์เพิ่มขึ้น ยกเว้นเงินสด

1.2.2 หนี้สินลดลง

1.2.3 ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง

ในระยะเวลาหนึ่ง ๆ เงินสดอาจเพิ่มขึ้นลดลง หรือไม่เปลี่ยนแปลงก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าแหล่งที่มาของเงินสด มากกว่าหรือน้อยกว่าหรือเท่ากับแหล่งที่ใช้ไปของเงินสด

2. เงินทุนในความหมายของเงินทุนรวม

เงินทุนในความหมายของเงินทุนรวม หรือหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น เงินทุนตามความหมายนี้เป็นความหมายที่กว้าง ซึ่งมาจากข้อเท็จจริงที่ว่า เงินทุนที่ธุรกิจจัดหามาได้จากแหล่งต่าง ๆ กันนั้น ธุรกิจได้นำมาลงทุนในรูปของสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ดังนั้น ถ้าต้องการทราบว่าขณะนี้ธุรกิจมีเงินทุนเท่าใด ก็จะต้องดูได้จากสินทรัพย์ทั้งสิ้นของกิจการ หรือดูได้จากหนี้สิน

และส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นไปตามสมการบัญชีที่ว่า สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน ตามความหมายนี้ แหล่งที่มาและแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนมีดังนี้

2.1 แหล่งที่มาของเงินทุน ประกอบไปด้วย

2.1.1 สินทรัพย์ลดลง

2.1.2 หนี้สินเพิ่มขึ้น

2.1.3 ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น

2.2 แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน ประกอบด้วย

2.2.1 สินทรัพย์เพิ่มขึ้น

2.2.2 หนี้สินลดลง

2.2.3 ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง

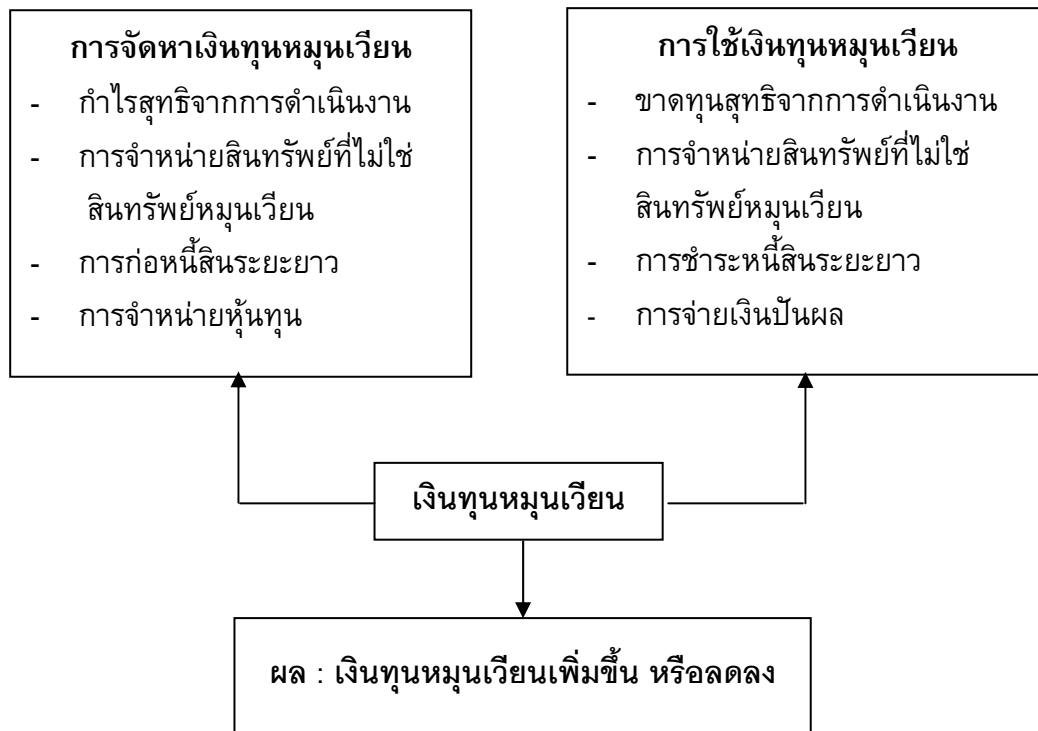
ในการทำงานแสดงความเคลื่อนไหวของเงินทุน ตามความหมายนี้ยอดรวมของแหล่งที่มาของเงินทุน ต้องเท่ากับยอดรวมของแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน ภายในรอบระยะเวลาเดียวกัน

3. เงินทุนในความหมายของเงินทุนหมุนเวียน

คำว่าเงินทุนหมุนเวียน (working capital) อาจหมายถึง สินทรัพย์หมุนเวียน (current assets) หรือสินทรัพย์หมุนเวียนหักด้วยหนี้สินหมุนเวียน (current liabilities) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (net working capital) ซึ่งเป็นความหมายที่แคบกว่าความหมายของเงินทุนหมุนเวียนที่หมายถึงสินทรัพย์ทั้งสิ้น จะแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน ว่าภายในช่วงเวลาหนึ่งๆ นั้น ธุรกิจได้เงินทุนหมุนเวียนมาอย่างไร และได้ใช้เงินทุนหมุนเวียนไปในทางใดบ้างเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด (เพชร ชุมทรัพย์, 2548, หน้า 123)

ในความหมายของเงินทุนหมุนเวียน จะให้ความสนใจในการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนของกิจการ โดยถือว่าเงินทุนหมุนเวียนเป็นเงินทุนอย่างหนึ่งของกิจการ เงินทุนหมุนเวียนจึงประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมด และหนี้สินหมุนเวียนทั้งหมด เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (net working capital) จึงหมายถึง ผลต่างระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน ดังนั้น รายการที่มีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนสุทธิเพิ่มขึ้น จึงถือเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียนและรายการที่มีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนสุทธิลดลง ถือเป็นแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน

นอกจากนี้ เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันเพชร (2547, หน้า 19 - 23) ได้กล่าวว่า งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียนนี้อาจเรียกว่า งบแสดงแหล่งที่มาและที่ใช้ไปของเงินทุน การจัดทำงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนตามแนวคิดนี้สรุปการเปลี่ยนแปลงในเงินทุนหมุนเวียนสุทธิได้ดังภาพที่ 12.1 และ 12.2 ดังนี้

ภาพที่ 12.1 การเปลี่ยนแปลงเงินลงทุนหมุนเวียน

ที่มา (เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลาพร ศรีจันเพชร, 2547, หน้า 19-23)

เงินลงทุนหมุนเวียน	=	สินทรัพย์หมุนเวียน	-	หนี้สินหมุนเวียน
เพิ่มขึ้น	เมื่อ	เพิ่มขึ้น	>	เพิ่มขึ้น
ลดลง	เมื่อ	เพิ่มขึ้น	<	เพิ่มขึ้น

ภาพที่ 12.2 เงินลงทุนหมุนเวียนสุทธิแนวความคิดเกี่ยวกับทรัพยากรการเงินทั้งหมด

ที่มา (เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลาพร ศรีจันเพชร, 2547, หน้า 19-23)

สรุปการเปลี่ยนแปลงในเงินลงทุนหมุนเวียนสุทธิดังภาพที่ 12.1 และ 12.2 มีแหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปของเงินลงทุนหมุนเวียน ดังนี้

- 3.1 แหล่งที่มาของเงินลงทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย
  - 1.3.1 สินทรัพย์ลดลง ยกเว้นสินทรัพย์หมุนเวียน
  - 1.3.2 หนี้สินระยะยาวเพิ่มขึ้น
  - 1.3.3 ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น
- 3.2 แหล่งที่ใช้ไปของเงินลงทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย
  - 3.2.1 สินทรัพย์เพิ่มขึ้น ยกเว้นสินทรัพย์หมุนเวียน
  - 3.2.2 หนี้สินระยะยาวลดลง
  - 3.2.3 ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง

ในการทำงานแสดงความคิดเห็นของเงินทุน กล่าวได้ว่าถ้าแหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียนมากกว่าแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียนจะมีผลให้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น แต่ถ้ากรณีที่แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียนน้อยกว่าแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน ก็จะมีผลทำให้เงินทุนหมุนเวียนของธุรกิจลดลง และความหมายของเงินทุนดังกล่าวจะเห็นว่า แต่ละความหมายก็มีวัตถุประสงค์แตกต่างกันไป ดังนั้นการวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของเงินทุน จะกระทำในความหมายใดนั้น ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้วิเคราะห์เป็นสำคัญว่าต้องการค้นหาข้อเท็จจริงทางการเงินของธุรกิจแหล่งนั้นในแง่ใด

การจัดทำงานแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน

การจัดทำงานแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน เริ่มต้นจากการนำยอดของกิจการมาเปรียบเทียบ เพื่อดูว่าในช่วงเวลาดังกล่าวนั้น รายการต่าง ๆ ในงบดุลมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางเพิ่มขึ้นหรือลดลงเป็นจำนวนเงินเท่าใด นอกจากนี้ จะต้องมียกกำไรขาดทุนของปีที่จะวิเคราะห์และข้อมูลเพิ่มเติมที่จะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงการได้มาและใช้ไปของเงินทุนระหว่างปีได้อย่างถูกต้อง เช่น การจ่ายหุ้นปันผล การซื้อและขายหลักทรัพย์ต่างๆ การซื้อขายสินทรัพย์ถาวร เป็นต้น เนื่องจากในงบดุลนั้นจะไม่ทราบข้อเท็จจริงเหล่านี้โดยละเอียด

ต่อไปนี้จะใช้ตัวอย่างของบริษัทรักไทย จำกัด จัดทำและวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของเงินทุนเพียง 2 ลักษณะ คือ เงินทุนหมายถึงสินทรัพย์ทั้งสิ้น และเงินทุนหมายถึงเงินทุนหมุนเวียน

บริษัทรักไทย จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550

ขายสุทธิ		9,000,000
หัก ต้นทุนขาย		<u>5,500,000</u>
กำไรขั้นต้น		3,500,000
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน		
เงินเดือน	100,000	
ค่าเช่า	15,000	
ค่าเสื่อมราคา – เครื่องจักรและอุปกรณ์	500,000	
สิทธิบัตรตัดบัญชี	<u>10,000</u>	625,000
กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน		2,875,000
หัก ดอกเบี้ยจ่าย		<u>80,000</u>
กำไรสุทธิก่อนหักภาษี		2,795,000
หัก ภาษีเงินได้ 30 %		<u>838,500</u>
กำไรสุทธิ		<u>1,956,500</u>

บริษัทรักไทย จำกัด
งบดุลเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 และ 2550

สินทรัพย์	2549	2550	เปลี่ยนแปลง
เงินสด	260,000	320,000	+ 60,000
เงินลงทุนชั่วคราว	50,000	70,000	+ 20,000
ตัวเงินรับ	20,000	-	- 20,000
ลูกหนี้	875,000	950,000	+ 75,000
สินค้างเหลือ	<u>1,525,000</u>	<u>1,370,00</u>	<u>-155,000</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	2,730,000	2,710,000	- 20,000
เครื่องจักรและอุปกรณ์	5,500,000	6,500,000	+ 1,000,000
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องจักรและอุปกรณ์	<u>2,275,000</u>	<u>2,700,000</u>	<u>+425,000</u>
สินทรัพย์ถาวรสุทธิ	3,225,000	3,800,000	+ 575,000
สิทธิบัตร	<u>25,000</u>	<u>20,000</u>	<u>- 5,000</u>
	<u>5,980,000</u>	<u>6,530,000</u>	<u>+ 550,000</u>
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
เจ้าหนี้	450,000	550,000	+ 100,000
ตัวเงินจ่าย	375,000	320,000	- 55,000
ค่าเช่าค้างจ่าย	15,000	10,000	- 5,000
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	<u>225,000</u>	<u>285,000</u>	<u>+60,000</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	1,065,000	1,165,000	+100,000
เงินกู้	1,650,000	1,350,000	- 300,000
หุ้นบุริมสิทธิ	1,200,000	1,400,000	+ 200,000
หุ้นสามัญ	400,000	400,000	-
กำไรสะสม	<u>1,665,000</u>	<u>2,215,000</u>	<u>+550,000</u>
	<u>5,980,000</u>	<u>6,530,000</u>	<u>+ 550,000</u>

การจัดทำ

1. งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน ในความหมายของสินทรัพย์ทั้งสิ้น
2. งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน ในความหมายของเงินทุนหมุนเวียน

1. งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน ในความหมายของสินทรัพย์ทั้งสิ้นมีดังนี้

บริษัทรักไทย จำกัด

งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550

แหล่งที่มาของเงินทุน	
ตัวเงินรับลดลง	20,000
สินค้าลดลง	155,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มขึ้น	425,000
สิทธิบัตรลดลง	5,000
เจ้าหนี้เพิ่มขึ้น	100,000
ภาษีเงินได้ค้างจ่ายเพิ่มขึ้น	60,000
หุ้นบุริมสิทธิเพิ่มขึ้น	200,000
กำไรสะสมเพิ่มขึ้น	<u>550,000</u>
รวม	<u>1,515,000</u>
แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน	
เงินสดเพิ่มขึ้น	60,000
เงินลงทุนชั่วคราวเพิ่มขึ้น	20,000
ลูกหนี้เพิ่มขึ้น	75,000
เครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มขึ้น	1,000,000
ตัวเงินจ่ายลดลง	55,000
ค่าเช่าค้างจ่ายลดลง	5,000
เงินกู้ลดลง	<u>300,000</u>
รวม	<u>1,515,000</u>

จะเห็นได้ว่าในระหว่างปี 2550 แหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญของบริษัทรักไทย จำกัด ได้มาจากกำไรสุทธิ ค่าเสื่อมราคา การจำหน่ายหุ้นบุริมสิทธิ ลดการลงทุนในสินค้า และใช้เครดิตจากเจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกัน บริษัทได้ใช้เงินลงทุนส่วนใหญ่ไปลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์และชำระหนี้เงินกู้

งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน ในความหมายของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เป็นการจัดทำแบบง่าย ๆ ดังนั้น จึงทำให้ไม่สามารถทราบข้อเท็จจริงบางประการที่กิจการดำเนินงานไปแล้ว เช่น ไม่ทราบว่าบริษัทฯ ได้รับลงทุนจากการดำเนินงานบ้างหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด มีการซื้อหรือขายสินทรัพย์ถาวรหรือไม่ มีการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวรออกจากบัญชีเป็นจำนวน

เท่าใด มีการจ่ายเงินปันผลหรือไม่เป็นต้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าว ผู้วิเคราะห์ต้องให้ความสนใจทั้งสิ้น

ดังนั้น การวิเคราะห์เงินทุนในความหมายเงินทุนหมายถึง เงินทุนหมุนเวียน จะเป็นการวิเคราะห์และตีความหมายอย่างละเอียดกว่า สิ่งที่จะต้องจดจำเป็นหลักก็คือ ถ้าหากรายการทางบัญชีไม่ได้เน้นว่ามีสิ่งนอกเหนือเป็นพิเศษเกิดขึ้นก็ให้ถือว่ารายการที่เกิดขึ้นนั้นเป็นรายการปกติทางบัญชี เช่น ถ้าสินทรัพย์ถาวรเพิ่ม หมายความว่ามีการซื้อสินทรัพย์ถาวรเข้ามา หรือถ้าหากลดก็แสดงว่ามีการขายสินทรัพย์ถาวร

2. งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนในความหมายเงินทุนหมุนเวียน

สำหรับหัวข้อนี้จะเน้นในเรื่องเงินทุน หมายถึง เงินทุนหมุนเวียน งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหรือ งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปซึ่งเงินทุนหมุนเวียน (statement of sources and uses of net working capital) คืองบที่แสดงการหมุนเวียนของสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน ที่เกิดจากการขายสินค้า หรือบริการโดยตรงหรือเกิดจากการเคลื่อนไหวของสินทรัพย์ถาวร สินทรัพย์อื่นๆ หนี้สินระยะยาวและส่วนทุน กล่าวอย่างง่าย ๆ เป็นงบแสดงรายการต่าง ๆ ทางบัญชี ที่กระทบต่อสินทรัพย์หมุนเวียน และหนี้สินหมุนเวียน เท่านั้น (เพ็ชรี ชุมทรัพย์, 2548, หน้า 128)

ขั้นตอนการจัดทำงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน

1. คำนวณผลต่างของสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนเพื่อดูว่าทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นหรือลดลงเท่าใด
2. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของทุนหมุนเวียน โดยเริ่มวิเคราะห์รายการในงบกำไรขาดทุน
3. จัดทำงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน ตามข้อมูลของบริษัทฯ ไทย จำกัด ข้างต้น

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณผลต่างของสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน

	2549	2550
สินทรัพย์หมุนเวียน	2,750,000	2,710,000
หนี้สินหมุนเวียน	1,065,000	1,165,000
ทุนหมุนเวียน	1,665,000	1,545,000
ทุนหมุนเวียน ปี 2549		1,665,000
ทุนหมุนเวียน ปี 2550		1,545,000
ทุนหมุนเวียนลดลง		120,000

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของทุนหมุนเวียน

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของทุนหมุนเวียนที่เคลื่อนไหว ระหว่างปี 2550 มีดังนี้

1. รายการที่ทำให้ทุนหมุนเวียนเพิ่มรายการแรกได้แก่กำไรสุทธิ 1,956,500 บาท ซึ่งจะต้องปรับปรุงด้วยค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวร และสิทธิบัตรตัดบัญชี

2. เครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มขึ้น จำนวน 1,000,000 บาท แสดงว่าต้องมีการซื้อเพิ่มเติมระหว่างปี กิจกรรมซื้อเพิ่มจำนวนเท่าใด จะต้องนำค่าเสื่อมราคามาพิจารณา รวมด้วย ดังนี้

เครื่องจักรและอุปกรณ์			
ยอดยกมา	5,500,000	ตัดจำหน่ายออกจากบัญชี	75,000
ซื้อเพิ่ม	<u>1,075,000</u>	ยอดยกไป	<u>6,500,000</u>
	<u>6,575,000</u>		<u>6,575,000</u>

ค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักรและอุปกรณ์			
ตัดจำหน่ายออกจากบัญชี	75,000	ยอดยกมา	2,275,000
ยอดยกไป	<u>2,700,000</u>	ค่าเสื่อมราคาของปีนี้	<u>500,000</u>
	<u>2,775,000</u>		<u>2,775,000</u>

3. เงินกู้ลดลง 300,000 บาท มีผลทำให้ทุนหมุนเวียนลดลง ซึ่งตีความว่ามีการจ่ายชำระหนี้เงินกู้

4. หุ้นบุริมสิทธิเพิ่มขึ้น 200,000 บาท มีผลทำให้ทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น ซึ่งแปลความว่ามีการจำหน่ายหุ้นบุริมสิทธิ

5. กำไรสะสมเพิ่มขึ้น 550,000 บาท แต่กำไรสุทธิปัจจุบันมีจำนวน 1,956,000 บาท แสดงว่ามีการจ่ายปันผลเป็นเงินสด 1,406,500 บาท ดังรายละเอียดในบัญชีกำไรสะสม

กำไรสะสม			
จ่ายเงินปันผล	1,406,500	ยอดยกมา	1,665,000
ยอดยกไป	<u>2,215,000</u>	กำไรสุทธิ	<u>1,956,500</u>
	<u>3,621,500</u>		<u>3,621,500</u>

ขั้นตอนที่ 3 งบแสดงความเคลื่อนไหวของเงินทุนในความหมายของเงินทุน
หมุนเวียน

บริษัทรักไทย จำกัด
งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550

แหล่งที่มาของเงินทุน		1,956,500
กำไรสุทธิ		
บวก ค่าเสื่อมราคา - เครื่องจักรและอุปกรณ์	500,000	
	<u>5,000</u>	505,000
กำไรสุทธิจากการดำเนินงานเป็นตัวเงิน		2,461,500
บวก ขายหุ้นบุริมสิทธิ		<u>200,000</u>
		2,661,500
แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน :		
ซื้อเครื่องจักรและอุปกรณ์	1,075,000	
ชำระเงินกู้	300,000	
จ่ายเงินปันผล	<u>1,406,500</u>	<u>2,781,500</u>
เงินทุนหมุนเวียนลดลง		<u>120,000</u>

จากงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550 ปรากฏว่าเงินทุนหมุนเวียนลดลง 120,000 บาท แหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียนที่สำคัญ ได้มาจากการดำเนินงาน 2,461,500 บาท นอกจากนี้ ยังได้จากการออกหุ้นบุริมสิทธิ 200,000 บาท และบริษัทใช้เงินหมุนเวียนไปลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์ จำนวน 1,075,000 บาท ชำระหนี้เงินกู้ 300,000 บาท จ่ายเงินปันผล 1,406,500 บาท รวมแหล่งที่ได้มาทั้งสิ้น 2,661,500 บาท ซึ่งน้อยกว่าแหล่งที่ใช้ไป 120,000 บาท จำเป็นต้องนำเงินทุนระยะสั้นมาชดเชยเงินทุนระยะยาวที่ใช้ไป จึงทำให้เงินทุนหมุนเวียนลดลง สภาพคล่องของกิจการจึงต่ำลง การใช้เงินทุนลักษณะดังกล่าวอาจก่อให้เกิดปัญหาความคล่องตัวในอนาคต

การวิเคราะห์และตีความ เงินทุนหมุนเวียนในที่นี้ หมายถึง สินทรัพย์หมุนเวียนหักด้วยหนี้สินหมุนเวียน สินทรัพย์หมุนเวียนถือเป็นการลงทุนระยะสั้นหรือแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนระยะสั้น ขณะเดียวกันหนี้สินหมุนเวียนถือเป็นแหล่งเงินทุนระยะสั้น จะเห็นได้ว่า ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง สินทรัพย์หมุนเวียนอาจเท่ากับ หรือมากกว่า หรือน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียนก็ได้ ในกรณีที่มากกว่า ตีความได้ว่าความ คล่องตัวดี เหตุที่ความคล่องตัวดีเนื่องจากการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนส่วนที่เกินกว่าหนี้สินหมุนเวียนได้มาจากแหล่งเงินทุนระยะยาว

ซึ่งได้แก่การก่อหนี้ระยะยาว หรือเอามาจากส่วนของผู้ถือหุ้น ในทางตรงข้ามถ้าหนี้สินหมุนเวียนมากกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนความคล่องตัวจะต่ำ ทั้งนี้ถ้ากิจการล้มละลายไปในขณะนั้น สินทรัพย์หมุนเวียนที่มีอยู่จะไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้สินหมุนเวียนได้ ทั้งนี้เพราะนอกจากเอาหนี้สินหมุนเวียนไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนแล้ว ส่วนที่เหลือได้นำไปลงทุนในสินทรัพย์ถาวรด้วยจึงทำให้ความคล่องตัวต่ำลง

การเปรียบเทียบแหล่งได้มาของเงินทุนหมุนเวียนในแต่ละงวด กับแหล่งใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน เพียงช่วงเวลาเดียวจะให้ภาพที่จำกัด ถ้าบ่งชี้มีช่วงเวลาต่อเนื่องกันจะแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเงินทุนหมุนเวียนในแต่ละงวด ทำให้เห็นภาพสาเหตุที่ทำให้เงินทุนเปลี่ยนแปลงและผลที่กระทบต่อธุรกิจได้ชัดเจนขึ้น

งบกระแสเงินสด

งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนที่กล่าว อาจทำให้เกิดปัญหาแก่ผู้ใช้งบการเงิน โดยทั่วไปที่จะนำข้อมูลในงบนั้นมาเปรียบเทียบกัน เพื่อทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของเงินทุนของธุรกิจ ซึ่งความหมายในรูปแบบของเงินสดนั้นน่าจะเป็นประโยชน์มากกว่ารูปแบบอื่น ๆ และเพื่อหลีกเลี่ยงความสับสนในความหมายของเงินทุน จึงใช้คำว่าเงินสดแทนคำว่าเงินทุน ซึ่งการจัดทำงบกระแสเงินสด (statement of cash flows) นี้จะให้ประโยชน์ในการวิเคราะห์เพื่อประกอบการวางแผนทางการเงินได้เป็นอย่างดี

ซึ่งสำหรับการวางแผนในระยะสั้นซึ่งเป็นประโยชน์มากต่อฝ่ายบริหาร ในการประเมินความสามารถของกิจการว่าจะมีเงินสดเพียงพอที่จะใช้ในการดำเนินงาน จ่ายชำระหนี้ต่าง ๆ และจ่ายเงินปันผลหรือไม่ ผู้บริหารที่มีการวางแผนทางด้านเงินสดที่มีประสิทธิภาพธุรกิจจะต้องมีเงินสดเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายตามข้อผูกพันและชำระหนี้ได้ตามกำหนดเงื่อนไข และขณะเดียวกันก็ต้องไม่มีเงินสดคงเหลืออยู่มากเกินไป เพราะการมีเงินสดอยู่มาก แม้ทำให้กิจการมีสภาพคล่อง แต่ตัวเงินสดเองไม่ก่อให้เกิดผลประโยชน์แต่อย่างใด เพื่อให้การวางแผนทางด้านเงินสดอย่างเหมาะสม จึงต้องวิเคราะห์หาสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของเงินสด

สำหรับนักลงทุน การที่จะลงทุนในกิจการใดกิจการหนึ่ง นักลงทุนแต่ละคนย่อมมีหลักเกณฑ์ในการลงทุนของตนเอง เช่น อาจพิจารณาจากสภาพคล่อง และความสามารถในการทำกำไรของกิจการ นอกจากนี้ปัจจุบันนักลงทุนและผู้ใช้งบการเงินให้ความสำคัญกับงบกระแสเงินสด เนื่องจากถือเป็นงบหนึ่งของงบการเงินที่ต้องนำเสนอในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี

1. ลักษณะของงบกระแสเงินสด

งบกระแสเงินสด (statement of cash flows) จะสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงสุทธิที่เกิดขึ้นในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของกิจการ โดยจำแนกกระแสเงินสดที่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีออกตามการตัดสินใจทาง

การเงินในแต่ละกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมการดำเนินงาน กิจกรรมการลงทุน และ กิจกรรมการจัดหา นอกจากนี้ เพซรี ชุมทรัพย์ (2546, หน้า 55) ได้กล่าวว่า การจัดทำงบ กระแสเงินสด จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ มิใช่จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นไปตาม มาตรฐานการบัญชีหลักของการจัดทำงบกระแสเงินสดเชิงวิเคราะห์ก็คือทำอย่างไรที่จัดทำ ขึ้นจึงสามารถบ่งชี้สิ่งที่ต้องการจากการวิเคราะห์ได้หรือสามารถเป็นสื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ ส่วนประกอบหลักของงบกระแสเงินสดประกอบด้วยกลุ่มหลักๆ 3 กลุ่ม คือ เงินสดจากการดำเนินงาน (cash from operation) การลงทุน (investment) และการจัดหา เงินทุน (financing)

กล่าวได้ว่างบกระแสเงินสด จึงเป็นงบการเงินที่แสดงเงินสดที่ได้รับเข้ามา (cash inflows) เงินสดที่จ่ายออกไป (cash outflows) โดยจำแนกกระแสเงินสดที่เกิดขึ้นในระหว่าง รอบระยะเวลาบัญชี เป็นเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหา เงินในระหว่างงวดบัญชีหนึ่ง และกระทบยอดเงินสดยกมาต้นงวด กับเงินสดคงเหลือปลายงวด

การจัดทำงบกระแสเงินสดของกิจการ ให้รวมรายการลักษณะเดียวกันไว้ด้วยกัน รายการที่มีลักษณะต่างกันไว้ต่างหาก ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ของผู้ใช้ภายนอก ดังนั้นงบกระแสเงินสดของงวดบัญชี จึงควรแสดงรายการต่อไปนี้อย่างชัดเจน

- 1.1 เงินสดได้รับหรือใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงาน
- 1.2 เงินสดได้รับหรือใช้ไปในกิจกรรมลงทุน
- 1.3 เงินสดได้รับหรือใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน
- 1.4 เงินสดเพิ่มขึ้นหรือลดลงสุทธิ
- 1.5 กระทบยอดเงินสดต้นงวดจนได้ยอดเงินคงเหลือปลายงวด

2. นิยามที่ใช้ในงบกระแสเงินสด

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 25 เรื่องงบกระแสเงินสด ได้ให้นิยามที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบกระแสเงินสด ดังนี้

2.1 เงินสด หมายถึง เงินสดในมือและเงินฝากธนาคารทุกประเภทแต่ไม่รวม เงินฝากประเภทที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้

2.2 รายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดในจำนวนที่ทราบได้และมีความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงใน มูลค่าน้อยหรือไม่มีนัยสำคัญ

2.3 กระแสเงินสด (cash flows) หมายถึง การได้มาและใช้ไปของเงินสดและ รายการเทียบเท่าเงินสด ดังนั้นงบกระแสเงินสดจึงเป็นงบการเงินที่แสดงการได้มาและใช้ไปของ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดโดยทั่วไป การเพิ่มขึ้นและการลดลงของกระแสเงินสดมี สาเหตุมาจาก 3 กิจกรรม ดังนี้

2.3.1 กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (cash flow from operating activities) หมายถึง เงินสดรับและจ่ายจากการดำเนินงาน

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการดำเนินงานของกิจการในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดที่เพียงพอ เพื่อจ่ายชำระหนี้กู้ยืมเพื่อการดำเนินงานของกิจการ เพื่อจ่ายเงินปันผล และเพื่อการลงทุนใหม่ ๆ โดยไม่ต้องพึ่งพาการจัดหาเงินจากแหล่งเงินภายนอก โดยที่กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานมีแหล่งที่มาและใช้ไปดังนี้

1) แหล่งที่มาของเงินสด เกิดจากกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้หลักของกิจการ เช่น เงินสดจากการขายสินค้า และการให้บริการ เงินสดรับจากรายได้ค่าสิทธิ ค่าธรรมเนียม และดอกเบี้ยรับ เป็นต้น

2) แหล่งใช้ไปของเงินสด ได้แก่ เงินสดจ่ายค่าซื้อสินค้าและบริการ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เป็นต้น

2.3.2 กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน(cash flow from investing activities) หมายถึง เงินสดรับและจ่ายจากการซื้อสินทรัพย์อื่นที่ไม่ใช่สินค้า จะแสดงให้เห็นถึง รายจ่ายที่กิจการจ่ายไป เพื่อซื้อทรัพยากรต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดรายได้ และกระแสเงินสดรับในอนาคต

1) แหล่งที่มาของเงินสด ได้แก่ เงินสดรับจากการขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน สินทรัพย์ระยะยาวอื่นๆ เป็นต้น

2) แหล่งใช้ไปของเงินสด ได้แก่ เงินสดจ่ายเพื่อซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และสินทรัพย์ระยะยาวอื่นๆ เป็นต้น

2.3.3 กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน (cash flow from financing activities) หมายถึง เงินสดรับและจ่ายจากเจ้าหนี้เงินกู้ยืมและจากเจ้าของกิจการ

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน แสดงให้เห็นถึงสิทธิเรียกร้องในกระแสเงินสดในอนาคตจากเจ้าของเงินที่ให้กิจการ

1) แหล่งที่มาของเงินสด ได้แก่ เงินสดที่ได้รับจากการออกหุ้นทุน หุ้นกู้ เงินกู้ยืมระยะสั้น หรือระยะยาว เป็นต้น

2) แหล่งใช้ไปของเงินสด ได้แก่ เงินสดที่จ่ายให้แก่เจ้าของเงิน เพื่อจ่ายคืนเป็นการจ่ายผลตอบแทน และลดหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน เป็นต้น

การหมุนเวียนของเงินทุนของกิจการ

การดำเนินงานของธุรกิจ จะเป็นไปในทิศทางใด ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้บริหาร ซึ่งจะเป็นเรื่องของนโยบายการดำเนินงาน นโยบายการลงทุน และการจัดหาเงิน โดยรายการทางการเงินต่าง ๆ ที่จะบันทึกไว้ในบัญชี เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาการดำเนินงาน จะมีการสรุปผลการดำเนินงานออกมาในรูปของงบกำไรขาดทุน งบดุล รวมทั้งงบกระแสเงินสด การที่จะทำงบ

กระแสเงินสดจำแนกตามกิจกรรมต่างๆ ได้ จะต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของบัญชีต่าง ๆ ในงบดุลกับกระแสเงินสดของกิจการ ดังนี้

กระแสเงินสดเข้า (cash inflows) จะทำให้เงินสดเพิ่มขึ้น ประกอบด้วย

สินทรัพย์ลดลง ยกเว้นเงินสด ได้แก่ การขายหรือจำหน่ายสินทรัพย์
นอกจากรายการเงินสดจะทำให้ได้รับเงินสดเข้ามา จากการแลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์
หนี้สินเพิ่มขึ้น ได้แก่ การก่อหนี้สินเพิ่มขึ้น จึงทำให้ได้รับเงินสดเข้า
มาจากการก่อหนี้

ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น ส่วนของผู้ถือหุ้นมักจะเพิ่มขึ้นจากการลงทุน
เพิ่มขึ้น และจากกำไรสุทธิของกิจการ

กระแสเงินสดออก (cash outflows) จะทำให้เงินสดลดลง ประกอบด้วย

สินทรัพย์เพิ่มขึ้น ยกเว้นเงินสด ได้แก่ การซื้อสินทรัพย์นอกจากรายการ
เงินสดจะทำให้เงินสดลดลงจากการจ่ายเงินออกไป เพื่อแลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์
หนี้สินลด ได้แก่ การจ่ายชำระหนี้สิน ซึ่งทำให้เงินสดลดลง
ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง ส่วนของผู้ถือหุ้นจะลดลงจากผลการดำเนินงาน
เป็นขาดทุนสุทธิ การจ่ายเงินปันผล การซื้อหุ้นกลับคืนมา ซึ่งจะทำให้เงินสดลดลง

จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของรายการต่างๆในงบดุล ทำให้ทราบถึงกระแส
เงินสดเข้าและออก ซึ่งสามารถจำแนกตามลักษณะของกิจกรรมได้ดังนี้

1. กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (operating cash flows) เป็นแหล่งเงินทุน
ที่มีความสำคัญต่อกิจการเนื่องจากเป็นเงินทุนที่ปราศจากข้อผูกพัน และกิจการสามารถนำไปใช้
จ่ายได้ทุก ๆ ทาง เช่น การขยายงาน การจ่ายเงินปันผล และการจ่ายชำระหนี้ เป็นต้น

การคำนวณหาเงินสดจากการดำเนินงานทำได้โดยนำรายรับที่เกิดจากการ
ดำเนินงานตามปกติ ซึ่งเป็นเงินสดที่เกิดจากการขายสินค้าหรือบริการในรอบระยะเวลาหนึ่ง ๆ
เปรียบเทียบกับรายจ่ายจากการดำเนินงานตามปกติ เป็นต้นทุนของสินค้าหรือบริการรวมทั้ง
รายจ่ายในการดำเนินงานที่กิจการจ่ายเป็นเงินสดในรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกัน ยกเว้น
ดอกเบี้ยจ่าย เนื่องจากถือเป็นรายจ่ายทางการเงิน ดังนั้น เงินสดจากการดำเนินงานก่อนภาษี
ก็คือ กำไรก่อนหักค่าเสื่อมราคาและดอกเบี้ยจ่ายตามเกณฑ์เงินสดนั่นเอง แต่ข้อมูลในงบกำไร
ขาดทุนเป็นการบันทึกรายการตามเกณฑ์คงค้าง ดังนั้น จึงต้องมีการปรับปรุงให้เป็นเกณฑ์เงินสด
ดังนี้

1.1 เงินสดเข้า จากส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลการดำเนินงาน
เป็นกำไรสุทธิทำให้กำไรสะสมเพิ่มขึ้น ปรับปรุงด้วยสินทรัพย์หมุนเวียน และหนี้สิน
หมุนเวียนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามปกติของกิจการ

1.2 เงินสดออก จากส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง เนื่องจากผลการดำเนินงานที่เป็นขาดทุนสุทธิทำให้กำไรสะสมลดลง ปรับปรุงด้วยสินทรัพย์หมุนเวียน และหนี้สินหมุนเวียนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามปกติของกิจการ

2. กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน (investing cash flows) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน การที่กิจการจ่ายลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาวเพิ่มขึ้น เช่น การลงทุนในเงินลงทุนระยะยาว และกิจการจะได้เงินมาเนื่องจากการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนเหล่านั้น ดังนั้น กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนมีดังนี้

1.3 เงินสดเข้า จากการลดลงในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และสินทรัพย์หมุนเวียนบางอย่าง เช่น ตัวรับเงิน หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด

1.4 เงินสดออก จากการเพิ่มขึ้นในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และสินทรัพย์หมุนเวียนบางอย่าง เช่น ตัวเงินรับ หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด

3. กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

กิจกรรมการจัดหาเงินทุน (financing cash flows) เป็นรายการรับหรือจ่ายเงินที่เกี่ยวกับการลงทุนชั่วคราว การกู้ยืมเงินระยะสั้นและระยะยาว การจำหน่ายหุ้น รวมทั้งรายได้และค่าใช้จ่ายทางการเงิน เช่น รายได้ดอกเบี้ย ดอกเบี้ยจ่าย เงินปันผลจ่าย เป็นต้น กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินมีดังนี้

3.1 เงินสดเข้า จากการเพิ่มขึ้นในหนี้สินระยะยาว ส่วนของผู้ถือหุ้น และหนี้สินหมุนเวียนบางอย่าง เช่น ตัวเงินจ่าย เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

3.2 เงินสดออก จากการลดลงในหนี้ไม่หมุนเวียน ส่วนของผู้ถือหุ้น และหนี้สินหมุนเวียนบางอย่าง เช่น ตัวเงินจ่าย เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

การเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงในสินทรัพย์ นอกจากเงินสด หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น อาจเป็นผลมาจากกิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงิน ที่ไม่กระทบเงินสดก็ได้ เช่น ซื้อสินทรัพย์โดยการออกหุ้นทุน หรือซื้อสินทรัพย์โดยการก่อหนี้ การแปลงหุ้นกู้เป็นหุ้นทุน การแลกเปลี่ยนสินทรัพย์กับสินทรัพย์ และแลกเปลี่ยนหนี้สินกับหนี้สิน

แม้ว่ารายการดังกล่าวจะเกิดขึ้นไม่บ่อยครั้งแต่ก็เป็นลักษณะของรายการเดียวกันที่เกิดขึ้นพร้อมกัน จากกิจกรรมลงทุนและกิจการจัดหาเงิน และเป็นรายการที่ไม่กระทบเงินสด รายการดังกล่าวจะต้องให้เห็นเป็นงบย่อย หรือโดยการเขียนคำอธิบายให้ทราบ แสดงประกอบกับงบกระแสเงินสดที่น่าเสนอด้วย

ประโยชน์ของงบกระแสเงินสด

งบกระแสเงินสดเป็นงบที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของกระแสเงินสด ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้ภายนอกที่สมบูรณ์ขึ้น เนื่องจากจะได้ทราบกระแสเงินสดรับและจ่ายจากกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงิน งบกระแสเงินสดจะสะท้อนถึงรูปแบบของการบริหารเงินสด การตัดสินใจในด้านการเงิน การมองการณ์ไกลในการใช้เงินลงทุน เพื่อสร้างความแข็งแกร่ง มั่นคงให้แก่ธุรกิจ แสดงให้เห็นถึงสภาพคล่องทางการเงิน ความสามารถในการดำเนินงานและความเสี่ยงภัยต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น

จากความหมายของงบกระแสเงินสดดังกล่าวข้างต้น ซึ่งงบกระแสเงินสดจะแสดงข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสดของกิจการ ผู้ใช้งบการเงินใช้ข้อมูลเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความสามารถของกิจการที่จะได้รับเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด รวมทั้งความจำเป็นของกิจการในการใช้กระแสเงินสดในการบริหารนั้น กล่าวได้ว่างบกระแสเงินสดมีประโยชน์ ดังนี้

1. ให้ข้อมูลที่ช่วยในการประเมินการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์สุทธิและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเงิน ซึ่งรวมถึงความสามารถในการชำระหนี้สินของกิจการตลอดจนความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับจำนวนเงินและจังหวะเวลาของกระแสเงินสด
2. ให้ข้อมูลที่ช่วยในการประเมินความสามารถของกิจการที่จะได้รับเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสด ซึ่งผู้ใช้งบการเงินสามารถนำข้อมูลดังกล่าวเปรียบเทียบกับกิจการอื่นได้
3. ให้ข้อมูลที่เป็นตัวชี้วัดเกี่ยวกับจำนวนเงิน จังหวะเวลาและความแน่นอนของกระแสเงินสดในอนาคต
4. ให้ข้อมูลที่ทำให้ทราบถึงสาเหตุความแตกต่างระหว่างกำไรสุทธิ และกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน
5. ให้ข้อมูลรายการที่เป็นเงินสด และไม่เป็นเงินสดจากกิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงินที่เกิดขึ้นระหว่างงวด
6. ให้ข้อมูลที่นำไปเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบความถูกต้อง ของการประเมินผลของกระแสเงินสดในอนาคตที่ได้จัดทำในอดีตตลอดจนใช้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร กระแสเงินสดสุทธิ และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในระดับราคา
7. พยากรณ์ความสามารถของกิจการในกระแสเงินสดจากการดำเนินงานโดยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน แนวโน้มขององค์ประกอบของกระแสเงินสดและผลกระทบของกิจกรรมลงทุน
8. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบในแง่กระแสเงินสด ตัวอย่างเช่น การตัดสินใจในเรื่องนโยบายการเงินเกี่ยวกับการก่อหนี้ การลงทุนเพื่อการเติบโตของกิจการ และนโยบายการจ่ายเงินปันผล เป็นต้น

การจัดทำงบกระแสเงินสด

งบกระแสเงินสดจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดทำให้ผู้บริหารทราบถึงกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายจากกิจกรรมการดำเนินงาน กิจกรรมการลงทุนและกิจกรรมการจัดหาเงิน (เพ็ชรี ชุมทรัพย์, 2548, หน้า 157,161-165)

1. แหล่งข้อมูลการจัดทำงบกระแสเงินสด

ในการจัดทำงบกระแสเงินสด (preparation of cash flow statement) จะต้องอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 งบดุลเปรียบเทียบ จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเงินที่เปลี่ยนแปลงในบัญชีสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น
- 1.2 งบกำไรขาดทุนประจำงวด ทำให้ทราบเงินสดที่ได้รับ หรือใช้ไปในการดำเนินงานระหว่างงวด
- 1.3 ข้อมูลเจาะจงต่าง ๆ ข้อมูลเหล่านี้ได้มาจากบัญชีแยกประเภททั่วไปซึ่งจะให้ข้อมูลในรายละเอียดเพิ่มเติม เกี่ยวกับเงินสดรับหรือจ่ายในแต่ละงวด

2. ขั้นตอนการจัดทำงบกระแสเงินสด

เมื่อมีข้อมูลแล้วการจัดทำมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 คำนวณผลต่างของเงินสดต้นงวดและเงินสดปลายงวด เพื่อจะได้รับทราบว่าเป็นเงินสดเพิ่มขึ้นหรือลดลง
- 2.2 คำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน โดยเริ่มวิเคราะห์รายการในงบกำไรขาดทุน งบดุลเปรียบเทียบ และรายการที่เกิดขึ้นอื่น ๆ ทั้งหมด
- 2.3 คำนวณกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนและกิจกรรมจัดหาเงินโดยพิจารณาจากรายการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ ของบัญชีในงบดุล

3. วิธีแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 25 กำหนดให้กิจการแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานได้ 2 วิธี

- 3.1 วิธีทางตรง (direct method) วิธีทางตรงจะแสดงเงินสดรับและเงินสดจ่ายตามลักษณะของรายการหลักที่สำคัญ เช่น เงินสดรับจากลูกค้า เงินปันผลรับ เงินสดจ่ายชำระเจ้าหนี้ จ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้ ผลต่างระหว่างด้านรับและด้านจ่าย เป็นกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน ข้อมูลดังกล่าวอาจทราบจากการบันทึกรายการบัญชีของกิจการ หรืออาจได้มาโดยการปรับปรุงรายการขาย ต้นทุนขาย และรายการอื่น ๆ ในงบกำไรขาดทุนด้วยผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในสินค้าคงเหลือ ลูกหนี้ และเจ้าหนี้ที่เกิดจากการดำเนินงาน ในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี รายการอื่นที่ไม่

กระทบเงินสด เช่น ค่าเสื่อมราคา การตั้งสำรองต่างๆ หรือบัญชีค่าเผื่อต่างๆ และรายการอื่นที่กระทบเงินสด อันเกิดจากกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน หรือกิจกรรมจัดหาเงิน วิธีนี้จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต

ข้อดีของการรายงานโดยวิธีทางตรง คือในงบกระแสเงินสดจะระบุถึงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินสด ข้อเสีย คือ ข้อมูลที่จำเป็นบางอย่างอาจจะไม่สามารถจัดหาได้ต้องวิเคราะห์ข้อมูลใหม่จึงมีต้นทุนในการจัดทำรายงานสูง

3.2 วิธีทางอ้อม (indirect method) วิธีทางอ้อมกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานหาได้จากการปรับปรุงกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ ด้วยผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์หมุนเวียน และเจ้าหนี้ ที่เกิดจากการดำเนินงานในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี รายการอื่นที่ไม่กระทบเงินสด เช่น ค่าเสื่อมราคา การตั้งค่าเผื่อ ภาษีรอการตัดบัญชี เป็นต้น รายการอื่นซึ่งกระทบเงินสดอันเกิดจากกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน หรือกิจกรรมจัดหาเงิน

การจัดทำงบกระแสเงินสดทั้ง 2 วิธี ต่างกันที่วิธีทางตรงจะเริ่มหายอดรายได้โดยจะมีการปรับรายได้และค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้าง ให้อยู่ในรูปของเงินสดรับและจ่าย เช่น เงินสดรับจากลูกค้า เงินสดจ่ายชำระหนี้ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน แต่หากใช้วิธีทางอ้อมจะเริ่มจากยอดกำไรสุทธิโดย จะมีการปรับกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิทางบัญชีตามเกณฑ์คงค้างที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุน ให้เป็นกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิตามเกณฑ์เงินสดโดยการปรับปรุงกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ ด้วยผลกระทบของรายการอื่นที่ไม่เกี่ยวกับเงินสด ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน ที่เกิดจากการดำเนินงานในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี และผลกระทบที่เกิดจากรายได้และค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวเนื่องกับกระแสเงินสดจากการลงทุนหรือการจัดหาเงิน

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ กิจการมีแนวโน้มที่จะแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานโดยใช้วิธีทางอ้อมมากกว่าวิธีทางตรง เพราะเป็นวิธีสะดวกและรวดเร็วกว่า และหากกิจการเลือกใช้วิธีทางอ้อม มาตรฐานการบัญชี กำหนดให้เปิดเผยจำนวนเงินของดอกเบี้ยที่จ่ายทั้งหมดในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีในงบกระแสเงินสด ไม่ว่าจะเป็จำนวนเงินที่ถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน หรือการตั้งขึ้นเพื่อเป็นต้นทุนของสินทรัพย์ ตลอดจนเปิดเผยกระแสเงินสดจากภาษี แยกไว้ต่างหาก และจัดเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน นอกจากว่าสามารถระบุได้ว่าเป็นกิจกรรมจัดหาเงิน หรือกิจกรรมลงทุน

รายการปรับกำไรสุทธิไปเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานสรุปได้ ดังนี้

กำไรสุทธิ

บวกด้วย	หักด้วย
- สินทรัพย์หมุนเวียนลด	- สินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่ม
- หนี้สินหมุนเวียนเพิ่ม	- หนี้สินหมุนเวียนลด
- ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีเพิ่มขึ้น	- ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีลดลง
- ขาดทุนจากการลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัท ร่วมตามวิธีส่วนได้เสีย	- กำไรจากการลงทุนในบริษัทย่อย และบริษัท ร่วมตามวิธีส่วนได้เสีย
- ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร	- กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร
- ค่าเสื่อมราคา	
- ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	
- ส่วนลดมูลค่าหุ้นกู้ตัดจำหน่าย	- ส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้ตัดจำหน่าย

ข้อดีของการรายงานโดยวิธีการทางอ้อม คือ เป็นการมุ่งความแตกต่างระหว่างกำไรสุทธิกับกระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำไรขาดทุนงบดุล และงบกระแสเงินสด เนื่องจากข้อมูลการรายงานใน งบกระแสเงินสดจากการดำเนินงานจะใช้ข้อมูลที่จัดทำไว้แล้วในงบกำไรขาดทุนและงบดุล จึงทำให้การรายงานด้วยวิธีนี้มีต้นทุนต่ำ

กล่าวโดยสรุป ความแตกต่างระหว่างรายงานงบกระแสเงินสดโดยวิธีทางตรงและทางอ้อมนั้น จะอยู่ที่การจัดทำกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน โดยการรายงานงบกระแสเงินสดโดยวิธีทางตรง จะพิจารณาจากยอดรายได้ของกิจการเป็นกระแสเงินสดรับ ยอดซื้อสินค้าเป็นกระแสเงินสดจ่ายรวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นๆจะจัดทำเป็นกระแสเงินสดจ่ายที่เกิดขึ้นจากค่าใช้จ่ายเหล่านี้ ในขณะที่การรายงานงบกระแสเงินสดโดยวิธีทางอ้อมนั้น จะเป็นการปรับปรุงกำไรสุทธิของกิจการให้เป็นกระแสเงินสดที่ได้จากการดำเนินงาน

ตัวอย่างการแสดงงบกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานตามวิธีทางตรง

บริษัท.....

งบกระแสเงินสด

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25.....

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

เงินสดรับจากลูกค้า	xx	(ก)	
เงินสดรับจากเงินปันผล	xx		
เงินสดจ่ายแก่ลูกหนี้	(xx)	(ข)	
เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน	(xx)	(ค)	
เงินสดจ่ายค่าดอกเบี้ย	(xx)	(ง)	
เงินสดจ่ายค่าภาษี	<u>(xx)</u>	(จ)	
เงินสดรับสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน		xx	(ฉ)

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

เงินสดรับจากการขายหุ้นและหุ้นกู้ของธุรกิจอื่น	xx		
เงินสดรับจากการขายสินทรัพย์ถาวร	xx		
เงินสดรับจากการขายหลักทรัพย์ระยะสั้น	xx		
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ถาวร	(xx)		
เงินสดจ่ายซื้อหลักทรัพย์ระยะสั้น	(xx)		
เงินสดจ่ายซื้อหุ้นและหุ้นกู้ของธุรกิจอื่น	<u>(xx)</u>		
เงินสดใช้ไปสุทธิในกิจกรรมลงทุน		(xx)	

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

เงินสดรับจากการขายหุ้น	xx		
เงินสดรับจากการก่อหนี้สิน	xx		
เงินสดรับจากการขายหุ้นซื้อคืน	xx		
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ถาวร	(xx)		
เงินสดจ่ายชำระหนี้หรือไถ่ถอนหุ้นกู้	(xx)		
เงินสดจ่ายเงินปันผล	<u>(xx)</u>		

เงินสดรับสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน xx

เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น xx

เงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม 25..... xx

เงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25..... xx

หมายเหตุ การทำงานงบกระแสเงินสดตามวิธีทางตรง จะต้องแสดงงบย่อย การกระทบยอดกำไรสุทธิไปเป็นเงินสดรับสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (ฉ) และคำนวณหารายละเอียดต่าง ๆ ในข้อ (ก), (ข), (ค), (ง), และ (จ) ประกอบต่อท้ายงบการเงินด้วย

ตัวอย่างการแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานตามวิธีทางอ้อม

บริษัท.....

งบกระแสเงินสด

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25.....

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

กำไรสุทธิ xx

ปรับกระทบกำไรสุทธิเป็นเงินสดรับ(จ่าย)จากกิจกรรมดำเนินงาน

สินทรัพย์หมุนเวียนลดลง (เพิ่มขึ้น) xx

หนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น (ลดลง) xx

กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร (xx)

ขาดทุนจากการลงทุนในบริษัทย่อยตามวิธีส่วนได้ส่วนเสีย xx

ค่าเสื่อมราคา xx

ส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้ตัดจำหน่าย (xx) xx

เงินสดรับสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน xx

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

เงินสดรับจากการขายสินทรัพย์ถาวร xx

เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ระยะสั้น (xx)

เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ถาวร (xx)

เงินสดจ่ายซื้อหุ้นทุนของธุรกิจอื่น (xx)

เงินสดใช้ไปสุทธิในกิจกรรมลงทุน (xx)

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

เงินสดรับจากการขายหุ้นทุน xx

เงินสดรับจากการก่อหนี้ xx

เงินสดรับจากการขายหุ้นซื้อคืน xx

เงินสดจ่ายชำระหนี้ (xx)

เงินสดจ่ายเงินปันผล (xx)

เงินสดรับสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน xx

เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น xx

เงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม 25..... xx

เงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25..... xx

xx

ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม :

เงินสดจ่ายระหว่างปี ; ดอกเบี้ยจ่าย xx

ภาษีเงินได้ xx

ตัวอย่าง แสดงการจัดทำงบกระแสเงินสดวิธีทางตรงและทางอ้อม จากข้อมูลของงบการเงิน
ของบริษัทรักไทย จำกัด

บริษัทรักไทย จำกัด
งบดุลเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 และ 2550

สินทรัพย์	2549	2550	เปลี่ยนแปลง
เงินสด	50,000	85,000	+ 35,000
ลูกหนี้	80,000	140,000	+ 60,000
สินค้างเหลือ	350,000	300,000	- 50,000
ค่าเบี่ยประกันจ่ายล่วงหน้า	<u>10,000</u>	<u>18,000</u>	<u>+ 8,000</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>490,000</u>	<u>543,000</u>	<u>+ 53,000</u>
อุปกรณ์	710,000	850,000	+ 140,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม - อุปกรณ์	(225,000)	(300,000)	(+ 75,000)
อุปกรณ์สุทธิ	<u>485,000</u>	<u>550,000</u>	<u>+ 65,000</u>
รวมสินทรัพย์	<u>975,000</u>	<u>1,093,000</u>	<u>118,000</u>
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
เจ้าหนี้	175,000	180,000	+ 5,000
เงินเดือนค้างจ่าย	80,000	45,000	- 35,000
ดอกเบี่ยค้างจ่าย	<u>75,000</u>	<u>85,000</u>	<u>+ 10,000</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	330,000	310,000	- 20,000
พันธบัตร	200,000	100,000	- 100,000
หุ้นสามัญ (หุ้นละ 10 บาท)	290,000	433,000	+ 143,000
กำไรสะสม	<u>155,000</u>	<u>250,000</u>	<u>+ 95,000</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>445,000</u>	<u>683,000</u>	<u>+ 238,000</u>
	<u>975,000</u>	<u>1,093,000</u>	<u>118,000</u>

บริษัทรักไทย จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550

ขาย		1350,000
ต้นทุนขาย		<u>725,000</u>
กำไรขั้นต้น		625,000
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน		
เงินเดือน	270,000	
ค่าเสื่อมราคา – อุปกรณ์	75,000	
ค่าเบี่ยงประกัน	<u>10,000</u>	<u>355,000</u>
กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน		270,000
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ		
ดอกเบี้ยจ่าย		<u>80,000</u>
กำไรสุทธิก่อนหักภาษี		190,000
ภาษีเงินได้		<u>57,000</u>
กำไรสุทธิ		<u><u>133,000</u></u>

ข้อมูลเพิ่มเติมมีดังนี้

1. ซื้ออุปกรณ์ราคาทุน 100,000 บาท โดยออกหุ้นสามัญให้ 9,000 หุ้น ที่เหลือจ่ายเป็นเงินสด
2. นำหุ้นสามัญออกจำหน่ายเพิ่มเติม ได้รับเงินสดตามราคามูลค่าหุ้นละ 10 บาท
3. จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น 38,000 บาท และจ่ายภาษีเงินได้ที่เกิดขึ้นเป็นเงินสดเต็มจำนวน

การจัดทำ

1. งบกระแสเงินสดตามวิธีทางตรง
2. งบกระแสเงินสดตามวิธีทางอ้อม

ขั้นตอนในการทำงานกระแสเงินสดตามตัวอย่าง

เพื่อทำความเข้าใจในการจัดทำกระแสเงินสดจะแสดงการจัดทำตามขั้นตอน ดังนี้

1. ค่าของผลต่างของเงินสด

คำนวณผลต่างของเงินสดต้นงวดและปลายงวด โดยดูจากงบดุลเปรียบเทียบแต่ละรายการดังนี้

เงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550	85,000
เงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม 2550	<u>50,000</u>
เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น	<u>35,000</u>

2. ค่าของเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน

กำไรสุทธิ 133,000 บาท จะต้องปรับกระทบยอดด้วยรายการต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ค่าเสื่อมราคา ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์ 75,000 บาท (300,000 – 25,000) แสดงหักในงบกำไรขาดทุน เป็นการบันทึกค่าเสื่อมราคาในปี 2550 เป็นรายการที่ไม่กระทบเงินสด ดังนั้นจึงต้องบวกกลับยอดกำไรสุทธิ เพื่อให้ได้กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน

2.2 ลูกหนี้ การเพิ่มขึ้นในบัญชีลูกหนี้ 60,000 บาท (140,000 – 80,000) จะทำให้รายได้ที่แสดงในงบกำไรขาดทุนปี 2550 ตามเกณฑ์คงค้างสูงกว่าตามเกณฑ์เงินสด ดังนั้น จึงนำยอดดังกล่าวไปหักออกจากกำไรสุทธิ หากแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานตามวิธีทางอ้อมหรือหักรายการนี้จากยอดขาย หากแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานตามวิธีทางตรง

2.3 สินค้า การลดลงในบัญชีสินค้าคงเหลือ 50,000 บาท (350,000 – 300,000) เปรียบเสมือนกระแสเงินสดไหลเข้าจากการดำเนินงาน ดังนั้น จึงบวกรายการนี้เข้ากับกำไรสุทธิ หากแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานตามวิธีทางอ้อม หรือหักสินค้าคงเหลือที่ลดลงนี้ ออกจากต้นทุนขาย เมื่อเจ้าหนี้เพิ่มขึ้น จึงหักรายการนี้ออกจากต้นทุนขาย หากแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานตามวิธีทางตรง เพราะเท่ากับเป็นการลดรายจ่ายเกี่ยวกับต้นทุนสินค้าที่ขาย เนื่องจากต้นทุนขายมาจากสินค้า

2.4 ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า การเพิ่มขึ้นในบัญชีค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า 8,000 บาท (18,000 – 10,000) แสดงถึงการใช้จ่ายเงินสดไปในกิจกรรมดำเนินงานจะทำให้รายจ่ายตามเกณฑ์คงค้างต่ำกว่าเกณฑ์เงินสด จึงบวกรายการนี้เข้ากับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หากแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานตามวิธีทางตรง หรือหักค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้นออกจากกำไรสุทธิ หากแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานตามวิธีทางอ้อม

2.5 เจ้าหนี้ การเพิ่มขึ้นในบัญชีเจ้าหนี้ 5,000 บาท (180,000 – 175,000) เปรียบเสมือนกระแสเงินสดไหลเข้าจากการดำเนินงาน ดังนั้น จึงบวกรายการนี้เข้ากับกำไรสุทธิหากแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานตามวิธีทางอ้อม เจ้าหนี้เกิดขึ้นจากการซื้อสินค้า และสินค้ายกคือต้นทุนขาย เมื่อเจ้าหนี้เพิ่มขึ้น จึงหักรายการนี้ออกจากต้นทุนขาย หากแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานตามวิธีทางตรงเพราะเท่ากับเป็นการลดรายจ่ายเกี่ยวกับสินค้าที่ซื้อมาขายในการคำนวณหายอดเงินสดจ่ายชำระหนี้

2.6 เงินเดือนค้างจ่าย การลดลงในบัญชีเงินเดือนค้างจ่าย 35,000 บาท (80,000 – 45,000) แสดงถึงการใช้จ่ายเงินสดไปในกิจกรรมดำเนินงานทำให้รายจ่ายตามเกณฑ์คงค้างต่ำกว่าเกณฑ์เงินสด จึงหักรายการนี้ออกจากกำไรสุทธิ หากแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานตามวิธีทางอ้อม หรือบวกรายการนี้เข้ากับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หากแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานตามวิธีทางตรง

2.7 ดอกเบี้ยค้างจ่าย การเพิ่มขึ้นในบัญชีดอกเบี้ยค้างจ่าย 10,000 บาท (85,000 - 75,000) เปรียบเสมือนกระแสเงินสดไหลเข้าจากการดำเนินงาน ดังนั้น จึงบวกรายการนี้เข้ากับกำไรสุทธิ หากแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานตามวิธีทางอ้อม และนำดอกเบี้ยค้างจ่ายที่เพิ่มขึ้นนี้ หักออกจากบัญชีดอกเบี้ยจ่ายเพื่อคำนวณหาเงินสดจ่ายค่าดอกเบี้ย หากแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานตามวิธีทางตรง

3. คำนวณหากระแสเงินสด

คำนวณหากระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนและกิจกรรมจัดหาเงิน ดังนี้

3.1 อุปกรณ์ การเพิ่มขึ้นในบัญชีอุปกรณ์ 140,000 บาท (850,000 – 710,000) โจทย์บอกว่ามีการซื้อ โดยชำระเป็นหุ้นสามัญจำนวน 90,000 บาท อีก 50,000 บาท ชำระเป็นเงินสด รายการนี้จัดเป็นกิจกรรมลงทุน 50,000 บาท และกิจกรรมจัดหาเงินที่ไม่เป็นเงินสดอีกจำนวน 90,000 บาท ซึ่งจะแสดงเป็นข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติมต่อท้ายงบกระแสเงินสด

3.2 พันธบัตร การลดลงในบัญชีพันธบัตร 100,000 บาท (200,000 – 100,000) รายการนี้เป็นการใช้จ่ายเงินสดออกไปในการไถ่ถอนหนี้ระยะยาว จึงจัดกระแสเงินสดดังกล่าวเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

3.3 หุ้น – หุ้นสามัญ การเพิ่มขึ้นในบัญชีหุ้นสามัญ 143,000 บาท โดยโจทย์บอกว่าเป็นการออกหุ้นสามัญ เพื่อชำระค่าซื้ออุปกรณ์จำนวน 90,000 บาท ซึ่งถือเป็นกิจกรรมลงทุนและ กิจกรรมจัดหาเงินที่ไม่เป็นเงินสด ส่วนอีก 53,000 บาท เป็นการเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขายหุ้นสามัญตามราคามูลค่าหุ้นละ 10 บาท จำนวน 5,300 หุ้น กระแสเงินสดดังกล่าวจะจัดเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

3.4 กำไรสะสม การเพิ่มขึ้นในบัญชีกำไรสะสม 95,000 บาท (250,000 – 155,000) เกิดจากในงวดนี้กิจการมีกำไรสุทธิ 133,000 บาท และโจทย์บอกว่ามีการจ่ายเงิน

ปันผลให้แก่ ผู้ถือหุ้น 38,000 บาท เงินปันผลจ่าย จำนวน 38,000 บาท นี้จัดเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน เนื่องจากถือว่าเงินปันผลจ่าย เป็นต้นทุนของการจัดหาทรัพยากรการเงิน

สำหรับภาษีเงินได้ มาตรฐานการบัญชีกล่าวไว้อย่างกว้าง ๆ ว่า ควรเปิดเผยกระแสเงินสดจากภาษีเงินได้แยกไว้ต่างหาก และควรจัดเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ยกเว้นในกรณีที่ภาษีนั้นสามารถระบุโดยเจาะจงได้ว่าเป็นของกิจกรรมจัดหาเงิน และกิจกรรมลงทุน

เมื่อได้วิเคราะห์รายการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าวแล้ว จึงสามารถจัดทำงบกระแสเงินสด ได้ดังนี้

วิธีทางตรง งบกระแสเงินสดมีดังนี้

บริษัทรักไทย จำกัด

งบกระแสเงินสด

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

เงินสดรับจากลูกหนี้	1,290,000	(ก)
เงินสดจ่ายแก่เจ้าหนี้	(670,000)	(ข)
เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	(323,000)	(ค)
เงินสดจ่ายค่าดอกเบี้ย	(70,000)	(ง)
เงินสดจ่ายค่าภาษี	<u>(57,000)</u>	(จ)

เงินสดรับสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน 170,000 (ฉ)

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

ซื้ออุปกรณ์	(50,000)	
เงินสดใช้ไปสุทธิในกิจกรรมลงทุน		(50,000)

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

ไถ่ถอนพันธบัตร	(100,000)	
เงินสดรับจากการขายหุ้นสามัญ	53,000	
จ่ายเงินปันผล	<u>(38,000)</u>	

เงินสดใช้ไปสุทธิในกิจกรรมจัดหาเงิน (85,000)

เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น	35,000	
เงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม 2550	50,000	
เงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550	85,000	

(ก) ขาย	1,350,000	
ลูกหนี้เพิ่มขึ้น	<u>(60,000)</u>	
เงินสตรับจากลูกหนี้	<u>1,290,000</u>	
(ข) ตันทุนขาย	725,000	
สินค้าคงเหลือลดลง	(50,000)	
เจ้าหนี้เพิ่มขึ้น	<u>(50,000)</u>	
เงินสดจ่ายชำระหนี้	<u>670,000</u>	
(ค) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	35,500	
ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์	(75,000)	
ค่าเบี่ยประกันจ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้น	8,000	
เงินเดือนค้างจ่ายลดลง	35,000	
เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	<u>323,000</u>	
(ง) ดอกเบี่ยจ่าย	80,000	
ดอกเบี่ยค้างจ่ายเพิ่มขึ้น	(10,000)	
จ่ายดอกเบี่ย	<u>70,000</u>	
(จ) เงินสดจ่ายค่าภาษี	<u>57,000</u>	
(ฉ) กระทบยอดกำไรสุทธิไปเป็นเงินสตรับสุทธิจากการดำเนินงาน		133,000
กำไรสุทธิ		133,000
ปรับกระทบกำไรสุทธิเป็นเงินสตรับ (จ่าย)		
จากกิจกรรมดำเนินงาน		
ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์	75,000	
สินค้าคงเหลือลดลง	50,000	
เจ้าหนี้เพิ่มขึ้น	5,000	
ดอกเบี่ยค้างจ่ายเพิ่มขึ้น	10,000	
ลูกหนี้เพิ่มขึ้น	(60,000)	
ค่าเบี่ยประกันจ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้น	(8,000)	
เงินเดือนค้างจ่ายลดลง	<u>(35,000)</u>	<u>37,000</u>
เงินสตรับสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน		<u>170,000</u>

วิธีทางอ้อม งบกระแสเงินสดมีดังนี้

บริษัทรักไทย จำกัด

งบกระแสเงินสด

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

กำไรสุทธิ 133,000

ปรับกระทบกำไรสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย)

จากกิจกรรมดำเนินงาน

ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์	75,000	
สินค้ำคงเหลือลดลง	50,000	
เจ้าหนี้เพิ่มขึ้น	5,000	
ดอกเบี้ยค้างจ่ายเพิ่มขึ้น	10,000	
ลูกหนี้เพิ่มขึ้น	(60,000)	
ค่าเบี่ยประกันจ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้น	(8,000)	
เงินเดือนค้างจ่ายลดลง	<u>(35,000)</u>	<u>37,000</u>

เงินสดรับสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน 170,000

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

ซื้ออุปกรณ์ (50,000)

เงินสดใช้ไปสุทธิในกิจกรรมลงทุน (50,000)

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

ไถ่ถอนพันธบัตร (100,000)

เงินสดรับจากการขายหุ้นสามัญ 53,000

จ่ายเงินปันผล (38,000)

เงินสดใช้ไปสุทธิในกิจกรรมจัดหาเงิน 85,000

เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น 35,000

เงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม 2550 50,000

เงินสด ณ วันที่ 31 มกราคม 2550 85,000

ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม

เงินสดจ่ายในระหว่างปี

ดอกเบี้ยจ่าย 70,000 บาท

ภาษีเงินได้ 57,000 บาท

ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมลงทุนและกิจกรรมจัดหาเงินที่ไม่เป็นเงินสด

ซื้ออุปกรณ์ 90,000 บาท ชำระโดยการออกหุ้นสามัญ 90,000 บาท

ปัญหาในการวิเคราะห์กระแสเงินสด

การจำแนกกระแสเงินสดที่เกิดขึ้น ในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี ออกเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงินยังมีความคลุมเครืออยู่บ้าง ดังนั้น ในการจัดทำงบกระแสเงินสด จะพบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนบางรายการซึ่งปกติการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนจะต้องนำไปปรับปรุงกับกำไรสุทธิในการคำนวณหาเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน แต่มีข้อควรระวังคือ อาจจะมีรายการเปลี่ยนแปลงบางรายการที่กระทบเงินสด แต่ไม่กระทบกำไรขาดทุน ได้แก่ รายการเกี่ยวกับกิจกรรมลงทุนหรือกิจกรรมจัดหาเงิน รายการเหล่านี้ไม่ต้องนำไปปรับปรุงกำไรสุทธิ ตัวอย่างเช่น

ซื้อเงินลงทุนระยะสั้น	เป็น	กิจกรรมลงทุน
ออกตัวเงินจ่ายระยะสั้น	เป็น	กิจกรรมจัดหาเงิน
เงินเบิกเกินบัญชี	เป็น	กิจกรรมจัดหาเงิน

เงินปันผลค้างจ่าย นำไปคำนวณหายอดเงินปันผลจ่าย จัดเป็นกิจกรรมจัดหาเงิน

2. รายการลงทุนและจัดหาเงิน ที่มีได้มีการใช้เงินสด รายการดังกล่าว ควรเปิดเผยให้ทราบเพื่อเป็นการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด กับกิจกรรมลงทุนและกิจกรรมจัดหาเงิน โดยแสดงต่อท้ายงบกระแสเงินสด หรือแสดงไว้ในหมายเหตุประกอบการเงินก็ได้ เช่น การซื้อสินทรัพย์ โดยการออกหุ้นทุน การแปลงสภาพ เช่น การแปลงสภาพหุ้นกู้ หรือหุ้นบุริมสิทธิไปเป็นหุ้นสามัญ

3. รายการปรับปรุงที่เหมือนกับค่าเสื่อมราคา เป็นรายการที่ไม่กระทบเงินสดที่ต้องนำมาปรับปรุงกับยอดกำไรสุทธิ ในขณะที่เดียวกันอาจมีรายการอื่นๆ ที่ไม่กระทบเงินสด เช่น รายการตัดบัญชีสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ ค่าความนิยมและสิทธิบัตร การตัดบัญชีค่าใช้จ่ายรอดตัดบัญชี ซึ่งเป็นรายจ่ายที่ได้จ่ายเงินไปแล้วในงวดก่อน แต่ตัดเป็นค่าใช้จ่ายในงวดปัจจุบันตามส่วนหรือรายการตัดบัญชีส่วนลดหรือส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้ไปบัญชีดอกเบี้ยจ่าย รายการเปลี่ยนแปลงในบัญชีภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ซึ่งไม่กระทบเงินสด รายการต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วนี้ให้ปรับปรุงบวกกลับยอดกำไรสุทธิ เพื่อให้ได้กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

4. การลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วมและกิจการร่วมค้า ในกรณีที่บันทึกเงินลงทุนโดยวิธีส่วนได้เสีย ซึ่งจะบันทึกรับรู้กำไรในบริษัทย่อยขึ้นเป็นรายได้ในบริษัทใหญ่ รายได้ดังกล่าวนี้ยังไม่ได้รับเงินสดเข้ามาจริงๆ ดังนั้น จึงต้องนำยอดดังกล่าวไปปรับลดกำไรสุทธิให้คงเหลือกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานในทำนองเดียวกัน ถ้าบริษัทย่อยเกิดขาดทุนสุทธิ ยอดขาดทุนสุทธิที่บันทึกทางบริษัทใหญ่ก็จะต้องนำไปบวกกลับกำไรสุทธิ สำหรับเงินสดปันผลที่ได้รับจากเงินลงทุน และได้บันทึกเป็นส่วนหนึ่งของกำไรสุทธิแล้วรายการนี้ไม่ต้องปรับปรุง เพราะถือเป็นกระแสเงินสดรับจากกิจกรรมดำเนินงานรายการหนึ่ง

5. สิทธิในการซื้อหุ้น ถ้าบริษัทมีโครงการให้สิทธิการซื้อหุ้น (stock options) เพื่อเป็นค่าตอบแทนแก่พนักงาน รายการบัญชีจะบันทึกโดย

เดบิต ค่าตอบแทนพนักงาน

xx

เครดิต ส่วนของผู้ถือหุ้น

xx

รายการส่วนนี้ไม่กระทบเงินสด ดังนั้น ในการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน ก็ต้องนำค่าตอบแทนพนักงานที่ไม่กระทบเงินสดนี้ไปบวกกับกำไรสุทธิ

6. รายการพิเศษ (extraordinary items) มาตรฐานการบัญชีกำหนดไว้ว่า กระแสเงินสดเกี่ยวกับรายการพิเศษ ควรจัดเป็นรายการที่เกิดจากกิจกรรมดำเนินงาน หรือกิจกรรมลงทุน หรือกิจกรรมจัดหาเงินในงบกระแสเงินสดตามความเหมาะสม และเปิดเผยเป็นรายการแยกต่างหาก ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงลักษณะของรายการที่เกิดขึ้น และผลกระทบต่อกระแสเงินสดของกิจกรรมในปัจจุบันและอนาคต การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเป็นการเปิดเผยเพิ่มเติมต่างหากจากการแสดงลักษณะ และจำนวนเงินของรายการพิเศษ ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี เรื่อง รายการพิเศษ และ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางบัญชี

สรุป

การวิเคราะห์งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนเป็นงบที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของเงินทุนที่เกิดขึ้นระหว่างช่วงเวลาหนึ่ง โดยจะแสดงให้เห็นแหล่งที่มาของเงินทุนซึ่งประกอบด้วย จากการดำเนินงาน จากการกู้ยืม จากการขายสินทรัพย์ถาวรและจากเจ้าของทางด้านการใช้เงินทุนแสดงให้เห็นถึงการมีค่าใช้จ่ายในการซื้อสินทรัพย์ จ่ายปันผล เป็นต้น ในการวิเคราะห์ผู้วิเคราะห์อาจจะสนใจเป็นการเฉพาะเจาะจงหรืออย่างกว้างๆ ซึ่งคำว่า เงินทุนในงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียนมี 3 ความหมาย คือ เงินทุนหมายถึงเงินสด เงินทุนหมายถึงเงินทุนรวม และ เงินทุนหมายถึงเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน อาจเรียกว่า งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน ซึ่งจะแสดงการหมุนเวียนของสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนที่เกิดจากการดำเนินงาน หรือเป็นงบที่แสดงรายการต่างๆทางบัญชีที่กระทบต่อสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน

สำหรับงบกระแสเงินสด เป็นงบที่แสดงการเคลื่อนไหวของเงินสดโดยงบกระแสเงินสดจะแบ่งออกเป็นสามส่วน คือ กิจกรรมการดำเนินงาน กิจกรรมการลงทุน และกิจกรรมการจัดหา งบกระแสเงินสดเป็นงบที่แสดงเงินสดที่ได้มาและใช้ไปของเงินสด และรายการเทียบเท่าเงินสด การจัดทำงบกระแสเงินสดมีสองวิธี คือวิธีทางตรง และวิธีทางอ้อม ซึ่งความแตกต่างจะอยู่ที่การจัดทำกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน โดยการรายงานงบกระแสเงินสดโดยวิธีทางตรงจะพิจารณาจากยอดรายได้ของกิจการเป็นกระแสเงินสดรับ การซื้อสินค้าและค่าใช้จ่ายอื่นๆเป็นกระแสเงินสดจ่าย งบกระแสเงินสดจึงมีประโยชน์ต่อผู้ใช้เนื่องจากให้ข้อมูลเพื่อนำไปประเมินความสามารถของกิจการที่จะได้รับเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด และมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 25 กำหนดให้แสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานได้ 2 วิธี คือวิธีทางตรง และวิธีทางอ้อม